

SUND IMPLEMENTERING

Et projekt om effektfulde implementeringsstrategier

PROJEKTETS BAGGRUND

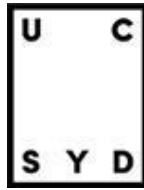
Indførelsen af de pædagogiske læreplaner i 2014 har betydet et øget fokus på dagtilbuddet som udviklings-, lærings-, og dannelsesarena og herunder på kvaliteten af den pædagogiske praksis.

Ifølge en nylig publiceret ph.d.-afhandling sker kvalitetsarbejdet i daginstitutioner i vid udstrækning ved, at det pædagogiske personale fortolker, styrer og tilrettelægger praksis uden at sikre, at kvalitetsarbejdet lever op til forvaltningens intentioner (Michelsen, 2015). Albers, Høgh og Månsson (2015) peger på, at mange kommunale tiltag ikke gennemføres og/eller fastholdes som planlagt, ligesom undersøgelser viser, at den viden, som fagprofessionelle erhverver i forbindelse med efter-/videreuddannelse, ikke nødvendigvis omsættes til en kvalificering af praksis efterfølgende (Søgaard Larsen, Tiftikçi, Kløveager Nielsen, & Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, 2013). Således er der grund til at antage, at kvalitet i pædagogisk praksis ikke blot afhænger af kompetenceudvikling af fagprofessionelle, men i høj grad også af effektive implementeringsstrategier. Herved bliver et undersøgelsesfokus rettet mod, hvordan erhvervet viden kan omsættes til reelle, udførte handlinger i pædagogisk praksis, særdeles relevant.

PROJEKTS FORMÅL OG GENSTANDSFELTER

Dette forskningsprojekt retter sig mod to genstandsfelter: Den pædagogiske profession og pædagogisk praksis, hvor formålet med projektet er at identificere effektive implementeringsstrategier. På baggrund heraf kan følgende forskningsspørgsmål udledes:

- Hvilke faktorer og forhold er væsentlige i relation til en effektiv implementering?
- På hvilken måde understøtter forskellige implementeringsstrategier en kvalificering af pædagogisk praksis?
- Hvilke potentialer og barrierer kan identificeres i relation til en effektiv implementeringspraksis?

PROJEKTETS DESIGN OG METODE

Børne- og uddannelsesforvaltningen i Kolding Kommune har med udgangspunkt i visionen "Vi designer børneliv som giver livsduelige børn" og i samarbejde med UC SYD gennemført en kompetenceudviklingsproces for pædagogisk personale i kommunens 40 daginstitutioner i 2014-15. Formålet med udviklingsforløbet var at understøtte en kvalificering af eksisterende praksis med udgangspunkt i kommunens udviklingstema "Tidlig indsats og inklusion" og herunder at opbygge, udvikle og styrke et inkluderende læringsmiljø i dagtilbud med henblik på at skabe et sundt børneliv for ALLE børn. Denne kompetenceudviklingsproces danner grundlaget for projekt 'Sund implementering'.

Projektet placerer sig videnskabsteoretisk inden for en socialkonstruktivistisk ramme, hvor individets erkendelse formes af de historiske, kulturelle og sociale sammenhænge, som individet indgår i og er en del af. Konsekvensen af et socialkonstruktivistisk videnskabsteoretisk grundlag er således, at alt inden for den sociale virkeligheds rammer er kontingent (Collin, 2003).

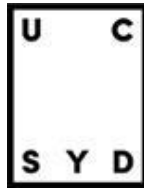
Gergen skriver om kontingens og videnskabelig viden (Gergen, 2015, s. 55):

"[...] scientific knowledge [is] the result of relational processes – emerging from the interchange of persons, objects, physical surrounds, and so on. Individual scientists, in this case, are not so much pawns to social forces, but full participants in a range of complex relationships out of which common understandings emerge".

Med afsæt i dette citat defineres både projektets meningsproduktion og genstandsfelt som flertydigt, kontekstafhængigt og forankret i social interaktion, hvilket betyder, at de resultater og konklusioner, der udledes, er et blik fra en specifik position i det sociale rum.

Projektet designes som et multiple casestudie inden for det fortolkende forskningsparadigme (Thisted 2010). Multicasestudier opfattes generelt som værende i stand til at producere viden, der i højere grad kan hævde at have såvel intern som ekstern gyldighed sammenlignet med singlecasestudier, og er endvidere særlig velegnet, når stor kompleksitet søges afdækket (Andersen, 2013; Ramian, 2012).

I undersøgelsen indgår 3 cases repræsenteret ved 3 institutioner, som udvælges med afsæt i 'purposeful sampling', der sigter mod identifikation af informationsgivende cases relateret til interessefeltet (Palinkas m.fl., 2013).

Udvælgelseskriteriet er det pædagogiske personales oplevelse af, i hvilken grad kompetenceudviklingsforløbet har bidraget til en kvalificering af institutionel pædagogisk praksis, idet der søges informationer om virksomme implementeringstiltag.

Projektet gennemføres i tre faser:

FASE 1

I første fase foretages et litteraturreview (Arksey & O'Malley, 2005), der gennemføres med henblik på identifikation af effektive implementeringsstrategiske indsatser, målrettet dagtilbuddet som setting.

Data genereret i fase 1 vil medvirke til at kvalificere forskningsprojektets empiriske undersøgelser i fase 2 og 3.

FASE 2

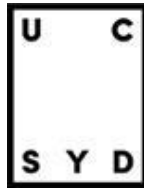
I anden fase udsendes et elektronisk spørgeskema til 669 medarbejdere fordelt på 38 institutioner. Dette med henblik på for det første at identificere medarbejderes oplevelse af, i hvilken grad kompetenceudviklingsforløbet har bidraget til en kvalificering af institutionel pædagogik. For det andet at identificere anvendte implementeringsstrategiske indsatser.

Datamaterialet analyseres med afsæt i en kryds-casesyntese (Yin, 2014), hvor hver institution indledningsvist behandles som en selvstændig analytisk enhed. Dette med henblik på at foretage en strategisk udvælgelse af de tre cases.

FASE 3

I tredje fase søges projektets forskningsspørgsmål besvaret:

- Hvilke faktorer og forhold er væsentlige i relation til en effektiv implementering?
- På hvilken måde understøtter forskellige implementeringsstrategier en kvalificering af pædagogisk praksis?
- Hvilke potentialer og barrierer kan identificeres i relation til en effektiv implementeringspraksis?

Data indsamles på baggrund af en metodisk triangulering, der sigter mod at etablere et så nuanceret datamateriale som muligt, hvor der gennemføres henholdsvis observation af den institutionelle praksis og fokusgruppeinterviews med institutionsledere og pædagogisk personale.

Observationen har som mål at undersøge den sociale aktion mellem aktørerne (Hammersley & Atkinson, 2007) – i dette tilfælde mellem det pædagogiske personale og børnene – med henblik på at undersøge, hvordan kompetenceudviklingen er omsat til kvalificering af praksis. Det skal her nævnes, at der ikke har været foretaget en baselineundersøgelse, hvorfor vurderingen af kvalificeringen udelukkende hviler på de pædagogiske principper, som er knyttet til en inkluderende praksisform (Schulz & Pedersen, 2010; Petersen og Schulz, 2012). Det drejer sig om følgende:

1. Det pædagogiske personale skal sikre, at barnet har en forståelse for, hvad der foregår i fællesskabet; herunder en forståelse for fællesskabets normer og regler.
2. Det pædagogiske personale skal sikre, at barnet kan identificere sig med det, der foregår i fællesskabet.
3. Det pædagogiske personale skal sikre, at barnet kan bidrage aktivt til det, der foregår i fællesskabet.
4. Det pædagogiske personale skal sikre, at barnet kan se sit eget værd – både i forhold fællesskabets aktiviteter og fælleskabet medlemmer.

Fokusgruppeinterviewene – der her kan karakteriseres som *"friendly conversations into which the researcher slowly introduces new elements to assist informant to respond as informant"* (Spradley, 1979, s. 55) – bliver udført for at opnå en dybere og mere systematisk forståelse af aktørernes (her: pædagogernes) tankemønstre og praksis. Samme interviews bruges til at kontrollere de fortolkninger, der er foretaget gennem observation.

Der gennemføres et interview med 4-6 deltagere i hver institution.

Fokusgruppeinterviewene gennemføres som semistrukturerede interviews for herved at åbne for både nye, fælles vinkler og fordybelse (Kvale & Brinkmann, 2015).

Fokusområderne er afledt af forskningsspørgsmålene.

Analysestrategisk anvendes atter en kryds-case syntese (Yin, 2014) med henblik at udlede selvstændige konklusioner for de respektive institutioner inden der udledes endelige konklusioner. Herved gives samtidig mulighed for at foretage sammenligninger institutionerne imellem.

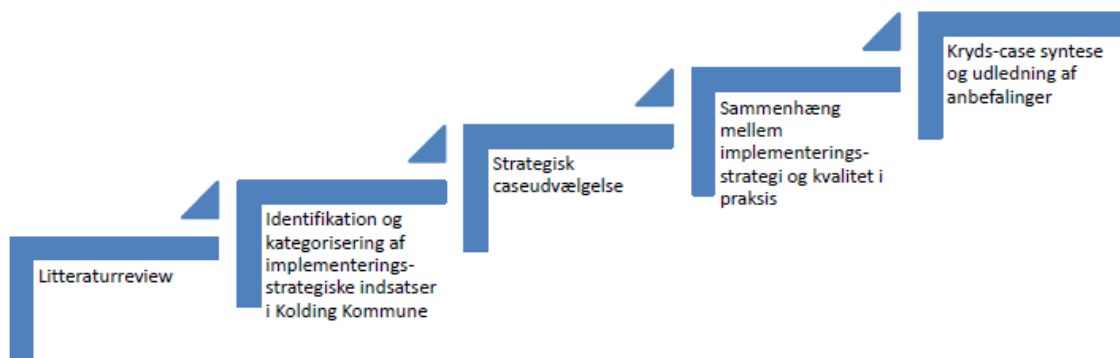
ETISKE OVERVEJLESER

Indsamlet data behandles i overensstemmelse med god databehandlingskik (Persondataloven § 5). Spørgeskemaerne udsendes anonymt, hvor forskerne på baggrund af besvarelsene kan identificere institution og funktion.

Når resultater fra spørgeskemaundersøgelsen publiceres, anonymiseres institutionernes navne, ligesom navne på de tre institutioner, hvor observation finder sted, anonymiseres, når resultater herfra offentliggøres.

PROCES

Nedenfor illustreres den samlede proces illustreret grafisk.

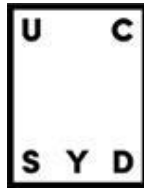

PROJEKTGRUPPE

Chefkonsulent Anette Schulz, Videncenter for Sundhedsfremme, ansc@ucsyd.dk.

Lektor Ulla Pedersen, Videncenter for Sundhedsfremme, uped@ucsyd.dk.

Specialpædagogisk konsulent Asta Moldt, Kolding Kommune.

PROJEKTETS AFRAPPORTERING OG ANVENDELSE

Projektets resultater vil blive anvendt i undervisningen af studerende på UC SYD's pædagoguddannelse og Efter-og Videreuddannelse på følgende måde:

Indledningsvist vil vores løbende undervisning på pædagoguddannelsen (indkald i studiepraktik 3 på specialiseringerne dagtilbudspædagogik samt skole- og fritidspædagogik) kunne kvalificeres, og med dette afsæt vil der kunne ske en yderligere udbredelse af den nye viden på UC SYD's pædagoguddannelser i forhold til grundfaglighedens modulers videns- og færdighedsmål (fx i modul 3: Pædagogiske teorier, tilgange og processer og modul 6: Professionsidentitet – samspil, etik og værdier)(UC SYD, 2015).

Vi afvikler desuden årligt diplommoduler i social inklusion, hvor det overordnede formål med modulet er, gennem kompetenceudvikling af fagprofessionelle, der har med børn i udsatte positioner at gøre, at udvikle og kvalificere pædagogisk praksis i dagtilbud til gavn for alle børn (UC Syddanmark, 2015). Også her vil projektresultaterne vise sig værdifulde, idet det institutionelle arbejde med implementering er en del af modulindholdet.

Projektets proces og resultater afrapporteres i følgende former:

- Indlevering af minimum 1 artikel til et videnskabeligt tidsskrift (fx Health Education Research eller Child: Care, Health and Development).
- Oplæg ved dagtilbudskonference i Kolding Kommune.
- Oplæg på forskningskonference på UC SYD og evt. ved andre interne/eksterne konferencer.

REFERENCER

Andersen, I. (2008). *Den skinbarlige virkelighed: om vidensproduktion inden for samfundsvidenskaberne*.

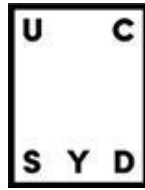
Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Arksey, H., & O'Malley, L. (2005). Scoping studies: towards a methodological framework. *International Journal of Social Research Methodology*, 8(1), 19–32.

<http://doi.org/10.1080/1364557032000119616>

Collin, F. (2003). *Konstruktivisme*. Frederiksberg: Samfundslitteratur : Roskilde Universitetsforlag.

Gergen, K. J. (2015). *An invitation to social construction* (Third edition). Los Angeles, CA: Sage.

- Hammersley, M., & Atkinson, P. (2007). *Ethnography: principles in practice* (3rd ed). London ; New York: Routledge.
- Kvale, S., & Brinkmann, S. (2015). *Interview : det kvalitative forskningsinterview som håndværk* (3. udg.). Kbh.: Hans Reitzel.
- Michelsen, N. B. (2015). *Kvalitet i dagtilbud : en Ph.d. afhandling om styring af samarbejdet mellem den kommunale forvaltning og daginstitutionerne om kvalitet i dagtilbud*. Odense: Institut for Idræt og Biomekanik, Syddansk Universitet.
- Palinkas, L. A., Horwitz, S. M., Green, C. A., Wisdom, J. P., Duan, N., & Hoagwood, K. (2013). Purposeful Sampling for Qualitative Data Collection and Analysis in Mixed Method Implementation Research. *Administration and Policy in Mental Health and Mental Health Services Research*, 42(5), 533–544.
<http://doi.org/10.1007/s10488-013-0528-y>
- Ramian, K. (2012). *Casestudiet i praksis*. Kbh.: Hans Reitzel.
- Spradley, J. P. (1979). *The ethnographic interview*. New York: Holt, Rinehart and Winston.
- Søgaard Larsen, M., Tiftikçi, N., Kløveager Nielsen, T., & Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning. (2013). *Virkningsfulde tiltag i dagtilbud: systematisk review af reviews : teknisk rapport*. Kbh.: Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning.
- UC SYD. (2015). Studieordning for pædagoguddannelsen ved University College Syddanmark, godkendt den 15. september 2014/revideret og godkendt 16. august 2015. UC SYD. Hentet fra https://www.ucsyd.dk/fileadmin/user_upload/paedagog/Godkendt_studieordning_110216.pdf
- UC Syddanmark. (2015). Pædagogisk Diplomuddannelse. Studieordning. Modulet: Social inklusion. UC Syddanmark.
- Yin, R. K. (2014). *Case study research: design and methods* (Fifth edition). Los Angeles: SAGE.

ANSC/UPED, 05.06.16

Side 7 af 7